

Maja Lesinger
Knjižnica i čitaonica Grada Preloga
Prelog, Hrvatska
Nataša Novak
Dječji vrtić Fijolica
Prelog, Hrvatska
lesingerm@gmail.com

UDK: 37.016:336
Stručni rad
Primljen: 07.03.2021.
Prihvaćen: 07.06.2021.
DOI: <https://doi.org/10.53406/kd.v9i1.6>

TIHA KNJIGA KAO DIDAKTIČKO POMAGALO ZA PODUČAVANJE FINACIJSKE PISMENOSTI DJECE PREDŠKOLSKE DOBI¹

Sažetak: U ovom radu opisuje se upotreba tihe knjige kao didaktičkog pomagala u podučavanju financijske pismenosti djece predškolske dobi. Tiha ili mirna knjiga skup je stranica načinjenih od tkanine, ispunjenih zabavnim aktivnostima za djecu koje nude više od same igre i zabave. Neke od najvažnijih vještina koje se razvijaju putem ovog proizvoda su: razvoj finih motoričkih sposobnosti, koordinacija ruka-oko, rješavanje problema, razvoj mašte, pažnja, prostorna manipulacija, logično mišljenje, taktilna stimulacija, matematičke (brojevi i brojanje) i kreativne vještine. Tijek nastajanja i izrade didaktičkog materijala te praktična upotreba i prilagodba iste za predškolski uzrast temelje se na suradnji dviju partnerskih ustanova: knjižnice i dječjeg vrtića koje projekt provode u svojoj sredini djelovanja – Gradu Prelogu. Financijska pismenost i financijsko obrazovanje pojedinaca relativno su novi pojmovi pod kojima se podrazumijeva sustavno i koordinirano povećanje znanja i svijesti pojedinaca o dostupnim financijskim proizvodima i uslugama, vođenju i planiranju osobnih ili obiteljskih financija, važnosti štednje te drugim sličnim financijskim pojmovima. Da bi se primjereno zaštitili pojedinci i podigla razina njihove financijske pismenosti, potrebno je ustrojiti i provoditi sveobuhvatno financijsko obrazovanje pojedinaca svih uzrasta, od predškolske djece do osoba starije životne dobi. S obzirom na to da djeca predškolske dobi teže mogu usvojiti apstraktne, komplicirane pojmove i znanja vezana za financije, najučinkovitiji način da ih se pouči tom znanju je kroz igrifikaciju – učenje kroz igru. Stoga tiha knjiga može poslužiti kao univerzalno didaktičko pomagalo koje će na zabavan i jednostavan način upoznati dijete sa svijetom financija.

Ključne riječi: tiha knjiga, financijska pismenost, predškolska dob, projekt.

1 Financijska pismenost za djecu predškolske dobi poučava se u okviru Erasmus+ Projekta The Old Tortoise's Treasure Tales, kojeg s međunarodnim partnerskim odgojno-obrazovnim ustanovama provodi Knjižnica i čitaonica Grada Preloga. Spomenuta tiha knjiga u naslovu je finalni produkt ovog projekta.

Uvod

Knjižnica i čitaonica Grada Preloga i Dječji vrtić Fijolica Prelog, zajedno s partnerskim ustanovama iz Bugarske, Rumunjske, Italije, Grčke, Portugala i Litve provodi trogodišnji Erasmus+ projekt financijskog opismenjavanja djece u dobi od 3 do 10 godina. Projekt je započeo u rujnu 2018. godine, a naziv projekta The Old Tortoise's Treasure Tales (OTTT) ili u prijevodu Priče o blagu stare kornjače govori o mediju kroz kojeg se provode aktivnosti i edukacija djece o financijskoj pismenosti, a to su priče.

Erasmus+ projekt Priče o blagu stare kornjače počiva na partnerstvu nekoliko organizacija. U projektu se još nalaze i tri privatna dječja vrtića (Bugarska, Italija i Grčka), javna osnovna škola iz Portugala te dva javna dječja vrtića (Rumunjska i Litva). Svi partneri su pažljivo odabrani, imajući na umu njihovo posebno iskustvo i pedagošku praksu koje su stekli u prethodnim projektima. Knjižnica i čitaonica Grada Preloga i Dječji vrtić Fijolica Prelog projektu pridonose svojim iskustvom u korištenju interaktivnih metoda poučavanja različitih dobnih skupina, održavanju širokog spektra edukacija iz raznih polja pismenosti, te projekt obogaćuju svojim znanjem o izdavaštvu i procesu izrade knjiga i tekstualnih materijala. Kroz planirane aktivnosti u projektu se razvijaju jezične, komunikativne vještine na materinskom jeziku, ali i na stranom jeziku, kroz upoznavanje, razumijevanje i smisleno korištenje stranoga jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija koje djetetu omogućuje poduzetničke i socijalne vještine za bolje razumijevanje i uključivanje u društveno važna pitanja kao što su jedinstveno europsko tržište, tržište rada i valutna pismenost.

Finalni produkti projekta su metodički i didaktički priručnici, interaktivne taktilne knjige, animirane priče i zoom igre, prevedene na osam jezika, uključujući i engleski, koje će učitelji i odgojitelji te knjižničari moći besplatno koristiti u svim aktivnostima. Projekt završava u kolovozu 2021. godine (The Old Tortoise's Treasure Tales Erasmus + Application Form, 2018).

Financijska pismenost i djeca predškolske dobi

PISA financijsku pismenost definira kao znanje i razumijevanje financijskih koncepata te uključuje vještine, motivaciju i samopouzdanje za primjenu takvog znanja i razumijevanja (PISA, 2012). Projekt provode knjižničarke i odgojiteljice koje ujedno stvaraju i dodatne edukativne materijale te osmišljavaju mjesečne aktivnosti.

Slika 1 *Upoznavanje djece s osnovnim pojmovima iz financijske pismenosti*

Polazeći od činjenice da je predškolska razina obrazovanja temeljna za daljnji razvoj djeteta u opsegu društvene i obrazovne razine, te uzimajući u obzir dječju sposobnost da zapamte i izgrade svoje pasivno znanje koje će kasnije koristiti, pretpostavlja se da je razina vrtića najbolja dob za učenje i razvijanje osnovnih znanja i kompetencija djece u području pojednostavljene financijske pismenosti. Te temeljne vještine će biti osnova za daljnje stjecanje financijskih i društvenih vještina i kompetencija na višoj razini (The Old Tortoise's Treasure Tales Project Application Form, 2018).

Ključni pojmovi i kompetencije u području pojednostavljene financijske pismenosti koje djeca usvajaju predefinirana su planom projekta, a odnose se na sljedeća područja:

- Temeljni financijski pojmovi (novac, kovanica, novčanica, banka, bankomat, blagajna, kartica, pin, gotovina, plaća, razmjena, kupnja).
- Kako je nastao i što je novac? Djeca se upoznaju s poviješću domaće valute, načinima trgovanja u prošlosti te pojmovima vrijednosti i cijene proizvoda.
- Banke i bankomati su tema kroz koju djeca usvajaju složenije koncepte poput čuvanja novca, podizanja i polaganja gotovine te korištenje kartica i pin broja.
- Zarada i štednja su pojmovi pomoću kojih se definira način stjecaja novaca te korištenje i planiranje potrošnje. Objašnjavaju ravnotežu dobivenog i potrošenog novca.

- Potrošnja i plaćanje predstavljaju složenije koncepte upravljanja novcem te se vežu uz trgovinu, prodaju i kupnju. Osvježavaju proces davanja novca u zamjenu za robu, vrijednost i cijene robe te načine plaćanja – gotovinom, karticama. Također uvode i pojmove poput trgovine, trgovačkog centra i webshopa.

- Potrebe i želje su apstraktni pojmovi koji usađuju i oblikuju vrijednosni sustav te formiraju koncept potrebnih i nepotrebnih troškova i stvari. Ovi pojmovi uče djecu o osnovnim životnim potrebama (zrak, hrana, voda, odjeća, sklonište, toplina) te željama i njihovom utjecaju na život.

Spomenuti pojmovi i koncepti usvajaju se na kognitivnoj razini zapamćivanja za mlađi uzrast 3–5 godina (ponovi, imenuj) te na kognitivnoj razini razumijevanja (opiši, prepoznavaj, objasni) za stariji uzrast 6–10 godina. Kompetencije koje djeca stječu kroz učenje odnose se na: povezivanje usvojenih pojmova sa stvarnim životom, uočavanje njihovih međusobnih suovisnosti, kreiranje strategija rješavanja problema i korištenja financijske tehnologije (bankomat, blagajna).

S obzirom na to da se s navedenim pojmovima i konceptima djeca susreću u svakodnevnom životu, u interakciji s odraslima, oni već imaju svoje mišljenje i znanje o njima. Promatranjem roditelja, djeca usvajaju osnovna financijska znanja bez razumijevanja istih. No, sami mogu aktivno sudjelovati u pojednostavljenim procesima te produbiti svoje shvaćanje o financijama tek kroz kreativne didaktičke materijale i poticajne aktivnosti.

Korištenjem raznovrsnih i stalno dostupnih multi-senzornih materijala i bogatih centara aktivnosti za istraživanje i igru potiče se proces u kojem dijete uspješno funkcionira i razvija osobne potencijale dinamikom koja njemu odgovara. Senzorna igra i istraživanje (pri čemu su aktivirana sva djetetova osjetila) važni su za djetetov razvoj, jer se ono na taj način uči senzornoj integraciji te kako stvari oko nas funkcioniraju. Senzorna integracija je proces tijekom kojeg u dječji mozak dolaze senzorne, odnosno osjetilne informacije iz naših osjetila za kretanje, a to su: vid, sluh, dodir, okus, njuh, putem moždanih živaca te se obrađuju tako da im se daje smisao i onda na njih možemo odgovoriti nekom aktivnošću.

Sve do dobi od sedam godina, mozak je primarno aparat za senzornu obradu. To znači da on osjeća i direktno iz osjeta dobiva značenje. Malo dijete ne razmišlja puno o stvarima oko sebe – uglavnom je usmjereno da ih osjeti i da se kreće s obzirom na te osjete. Njegovi prilagođeni odgovori su više mišićni ili motorički nego mentalni.

Uzimajući u obzir dječje psihofizičke karakteristike, prilikom planiranja aktivnosti vezanih za podučavanje financijske pismenosti kao univerzalni medij prenošenja informacija i znanja odabrana je senzorička igračka. Izradi i prilagodbi mogućnosti te igračke, kako bi potencijalne aktivnosti mogle služiti

razvoju znanja i vještina vezanih za financije, njihovu upotrebu te simulirati stvarni život, pristupilo se pažljivo i promišljeno. Iz tog razloga odabrana je tiha knjiga koju je moguće izraditi samostalno i u potpunosti prilagoditi željenoj temi ili sadržaju ali i dobi ciljane skupine.

Obilježja i izrada tihe knjige

Tiha knjiga (engl. *quiet book*) termin je kojim obilježavamo šivanu interaktivnu slikovnicu namijenjenu mlađem uzrastu. Sam naziv „tiha” ne dolazi od toga što su stranice knjige šivane pa stoga ne šušćaju pri okretanju. Naime, postanak naziva leži u činjenici da se u engleskom jeziku, osim termina *soft book* i *quiet book* koristi i termin *busy book* kojim se obilježava djetetova zaokupljenost i zaposlenost sadržajem knjige (engl. *busy* znači zaposlen). Zbog toga bismo ovakav tip knjige mogli nazvati i djetetovom prvom zbirkom zadataka. Na Slici 2 vidljiv je primjer gotovog uratka za potrebe OTTT projekta, kojeg su zajednički ostvarili svi partneri.

Slika 2 Izgled tihe knjige iz projekta

Koncentrirano rješavajući zadatke i usmjeravajući pažnju na detalje šivane knjige, dijete se utiša te tako tiho i koncentrirano provodi neko vrijeme. Tako su u ovakvim zbirkama, osim striktnih didaktičkih zadataka, sašiveni i različiti predlošci za aktivnosti i igre otvorenog tipa koje dijete pozivaju na maštovitu uporabu i razvoj kreativnosti. Tihu knjigu prvenstveno želimo obilježiti terminom razvojna igračka.

Prije same izrade didaktičkog pomagala, određeni su ključni pojmovi koje djeca trebaju usvojiti te su željena znanja prilagođena dječjem uzrastu i sposobnostima. Nakon izrade plana i skica potencijalnih aktivnosti koje su uvrštene u knjigu, pristupilo se izradi.

Slika 3 Primjer kombiniranja gotovih elemenata u željeni sadržaj aktivnosti

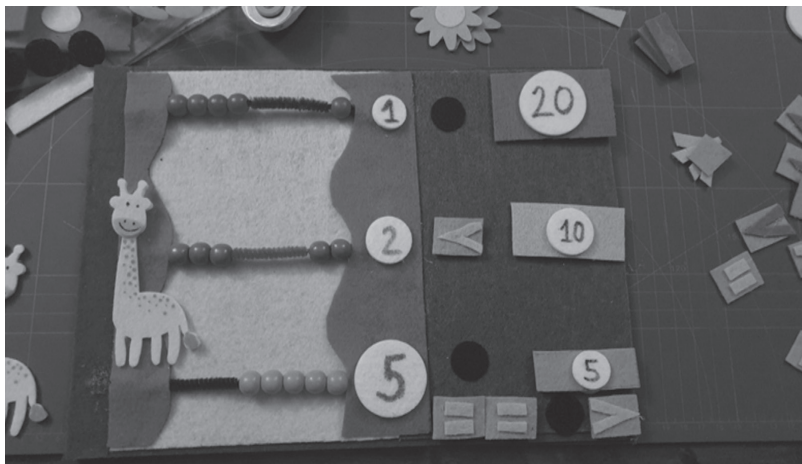
Ovakvu vrstu razvojne igračke odgojitelji mogu izraditi sami tehnikom šivanja i korištenjem platna za koje je potrebno više vremena i umještosti. Za potrebe spomenutog projekta iskorištena je druga opcija koja je omogućila brzu izradu te mogućnost izrade više istovjetnih listova s aktivnostima. Za potrebe izrade razvojne igračke za poučavanje financijske pismenosti, u ovom konkretnom primjeru korišteni su gotovi materijali poput: samoljepljivog filca, filca u boji, izrezanih likova, plastičnih kuglica, kopči, čičaka, vune, plastičnih pokrivala, šljokica i sl. Nabrojani materijali spajani su plastičnim vrućim ljepilom i ljepilom za filc te su u sklapanju zadataka mogla sudjelovati i djeca, a primjer upotrebe gotovih oblika vidljiv je na Slici 3.

Upotreba tihe knjige

Svaki partner je dizajnirao četiri aktivnosti povezane uz temu projekta te ih implementirao na dvije stranice knjige. Uz knjigu je izrađen i priručnik s uputama za korištenje igara a za svaku aktivnost je raspisan didaktički pregled ishoda učenja prema Bloomu.² Na priloženim fotografijama 4, 5 i 6 nalaze se igre iz tihe

² Bloomova taksonomija = sustav klasifikacije odgojno-obrazovnih ciljeva (Marinović, 2019).

knjige, a u popratnom tekstu razlažemo zadatke koji se nalaze na svakoj stranici tihe knjige te navodimo konkretno znanje koje se usvaja njihovim rješavanjem i igrom. Na svakoj stranici knjige nalaze se dvije odvojene aktivnosti koje su izrađene na način da se mogu međusobno kombinirati, a njihovi elementi se mogu kombinirati i s drugim aktivnostima na sljedećoj stranici.

Slika 4 Igra Abakus i uspoređivanje vrijednosti

Abakus je koristan uređaj za učenje za slabovidne, kao i za sve koji žele naučiti korijene modernog kalkulatora. Nakon što djeca nauče osnove računanja na abakusu, mogu brzo izvesti aritmetiku poput zbrajanja, oduzimanja, množenja i dijeljenja. Tri su kovanice smještene na desnoj strani abakusa. Svaka kovanica ima različitu vrijednost koja odgovara vrijednostima euro kovanica: 1, 2 i 5. Dijete treba staviti točan broj kuglica u abakus kako bi prikazalo vrijednost dodijeljenog novčića. Svrha ove igre je omogućiti djetetu aktivno usvajanje znanja, oslanjajući se na svoja istraživanja i otkrivanje potencijala. Kroz igru, razvijajući finu motoriku, dijete uči manipulirati materijalima, kombiniranim aktivnostima, brojevima, dodavati, uspoređivati i simulirati radnje iz stvarnog života. Ishodi učenja ove aktivnosti odnose se na: usvajanje pojma *coin* (novčić/kovanica), prepoznavanje vrijednosti kovanice (čitavanje broja), elementarnu analizu (brojanje kuglica abakusa prema vrijednosti priloženog novčića), a spomenute ishode može se evaluirati izravnim promatranjem.

Bit će trenutaka kada je korisno usporediti dva broja i utvrditi koji je broj veći, a koji manji a u tome nam može pomoći igra s desne strane fotografije. Ovo je koristan način za usporedbu količina poput prihoda ili troškova. Simboli $<$ i $>$ koriste se da označe koji je broj veći, a koji manji od drugog. Tri su novčani-

ce smještene na desnoj strani nasuprot abakusu i njegovim kovanicama. Svaka novčanica ima različitu vrijednost koja odgovara vrijednostima novčanica u eurima: 5, 10 i 20. Dijete treba pogledati vrijednosti kovanica s lijeve strane i usporediti ih s vrijednostima novčanica s desne strane. Usporedba je gotova kada se između vrijednosti stavi točan znak (veći od, manji ili jednak). Vrijednosti se mogu kombinirati i miješati za dodatnu raznolikost igranja. Kompetencije koje razvijamo ovom aktivnošću su prepoznavanje vrijednosti kovanica i novčanica, upoznavanje s pojmovima novac i novčanica te analiza odnosa veći, manji, jednak.

Slika 5 Igra Bankomat 1. i 2. dio

Bankomat je uređaj koji omogućava ljudima da podižu gotovinu sa svojih bankovnih računa. Neki bankomati dopuštaju ljudima da rade više od vađenja novca. Oni mogu dopustiti ljudima da polože novac ili provjeriti koliko novca ima na bankovnom računu. Ljudima je potrebna debitna kartica ili kreditna kartica da bi mogli koristiti bankomat. Morat će imati i osobni identifikacijski broj (PIN), koji je kôd koji im omogućuje ulazak na njihov račun.

Sučelje bankomata u tihoj knjizi slično je stvarnom, pa dijete treba umetnuti kreditnu karticu i unijeti PIN broj koji sadrži četiri znamenke. Svako dijete može odabrati svoju kombinaciju brojeva i simulirati povlačenje novca. Ishodi učenja odnose se na usvajanje pojmova bankomat, kartica i pin te na razumijevanje osnovnih i primarnih funkcija bankomata. Naravno tu su uključene i aktivnosti poput prepoznavanja uređaja, opisa postupka, manipulacije matematičkim skupom od četiri elementa i sl.

Nakon što je u prvom dijelu aktivnosti osiguralo pin broj u sučelju bankoma-

ta, dijete sada može otvoriti „trezor” i izvući novac koji sadrži. Novac iz trezora može se koristiti u prve dvije opisane igre, dodajući na taj način razne vrijednosti koje se mogu uspoređivati, računati na abakusu i ponovno stavljati u trezor koji simulira podizanje gotovine i polog. Ovom aktivnošću djeca usvajaju pojmove podizanje i polaganje novca te produbljuju razumijevanje osnovne i primarne funkcije bankomata na višoj razini. Kroz igru mogu naučiti identificirati spomenuti uređaj, opisivati postupak podizanja i polaganja novca.

Slika 6 Korištenje tihe knjige u igri

Sve aktivnosti i zadatke koji sačinjavaju didaktičko pomagalo osmislile su koordinatorice projekta koje su na najbolji način kombinirale znanje knjižničarke i odgojiteljice. Dječja dob na koju je ovaj projekt fokusiran čini ga originalnim u županiji Međimurskoj ali i Republici Hrvatskoj. Naime, u javnom prostoru ne postoje slični projekti financijske pismenosti koji za svoju ciljnu skupinu imaju djecu rane i predškolske dobi, stoga je ovaj pregled rada sa spomenutim didaktičkim pomagalom potpuno jedinstven.

Primjena tihe knjige u igri i učenju temeljnih pojmova financijske pismenosti je raznolika. Ona može služiti kao samostalno didaktičko sredstvo pomoću kojeg djeca individualno kombiniraju elemente unutar knjige te stvaraju nove

strategije i igre. Knjiga se može koristiti za individualne aktivnosti, aktivnosti u paru ili aktivnosti u skupini. Također, može poslužiti kao didaktičko pomagalo za usvajanje ili pak ponavljanje željenih elemenata financijske pismenosti. Ovakvo didaktičko pomagalo je prijenosno, moguće ga je replicirati, dekonstruirati te je promjenjivo na način da se uvijek mogu dodati ili oduzeti određene stranice ili elementi igre te prilagođavati raznim uzrastima djece koja tu knjigu i koriste.

Tako je na primjer abakus služio kao blagajna, a bankomat za podizanje novaca za kupnju u trgovini koju su sama djeca improvizirala u prostoru svoje vrtičke sobe. Tiha knjiga kao didaktičko pomagalo u ovom slučaju pokazala se kao univerzalni motivacijski alat kojim se djeca potiču na: razgovor, suradnju, inovaciju, igru, promišljanje, kombiniranje i kreativnost.

Učinak samog projekta je višeznačan. Osim same edukacije iz financijske pismenosti, koja je srž i okosnica svih aktivnosti, pozitivne posljedice rada na projektu vidljive su i na ciljnim skupinama: djeci, roditeljima i odgojiteljima. Djeca su naučila osnove financijske pismenosti kroz igru i zabavu te su kroz proces učenja potaknula roditelje na uključivanje, razgovor i posvećivanje pažnje obiteljskim financijama. Odgojitelji su ostvarili suradnju s roditeljima, ponudili nove oblike rada djeci te napredovali u svom radu kroz osmišljavanje didaktičkih pomagala, igara, radnih listića i priča pomoću kojih se djeci prenosilo znanje o financijama. Knjižnica je svoj portfolio edukacija funkcionalnih pismenosti obogatila za financijsku pismenost te poslužila kao platforma za diseminaciju, edukaciju i promociju. Također, porastom interesa ciljnih skupina projekta za literaturom o financijskoj pismenosti, obogaćen je fond knjižnice publicistikom za odrasle i slikovnicama za djecu koje na pristupačan način obrađuju spomenutu temu. Konačno, u knjižnici su održane i radionice izrade tihe knjige za odgojitelje i roditelje koje su potaknule sudionike na učenje novih vještina, kreativno izražavanje i osmišljavanje poučnih aktivnosti za djecu.

Zaključak

Financijska pismenost te proučavanje osnova financija i trgovine teške su teme čak i za odrasle. Međutim, autori projekta krenuli su s pretpostavkom da što dijete ranije počne učiti o financijskom svijetu, to će se lakše suočiti s izazovima budućnosti. Većina poznatih projekata financijskog opismenjavanja banaka i ekonomskih fakulteta fokusira se na srednjoškolsku dob, odrasle i učenike viših razreda osnovne škole. Djeca su svojim interesom i iskustvom te neposredno usvojenim znanjem pokazala da se itekako mogu suočiti s ozbiljnijim i kompliciranim temama i pojmovima ukoliko se edukativni materijali prilagode upravo tom njihovom predznanju.

Tihe knjige strelovitom brzinom postaju popularan zabavan i zanimljiv alat za učenje. Jarke boje, zanimljiv sadržaj, interaktivnost elemenata, taktilni doživljaj aktivnosti koje se nalaze u knjizi djecu privlače i zaokupljaju – potiču interes za istraživanjem i učenjem kroz igru. Tihe knjige mogu koristiti djeca od 2 godine starosti pa sve do početka školske dobi, ovisno o njihovim sposobnostima i znanju. Kroz ovaj format moguće je podučavati čitav niz životnih vještina i poticati razna znanja. Tihu knjigu moguće je samostalno izraditi i prilagoditi određenim, željenim temama. Kako je praksa pokazala, ovo didaktičko pomagalo vrlo je atraktivno i prilagodljivo. Upravo zbog ovih odlika, tiha knjiga je odabrana kao glavno didaktičko pomagalo za učenje financijske pismenosti u OTTT projektu.

Prenošenjem stvarnih, životnih situacija u pojednostavljeni prikaz u tihoj knjizi, izrađeno je pomagalo pomoću kojeg djeca mogu naučiti osnove: prodaje, kupnje, podizanja i uplate novaca, preračunavanja cijena, koncepta štednje i vrijednosti proizvoda te razmjene dobara. Tiha knjiga kao didaktičko pomagalo za učenje financijske pismenosti nudi sve potrebne elemente za prilagodbu zahtjevnijih sadržaja određenoj dobi djeteta te omogućava uzlazno spiralno dodavanje kompliciranijih elemenata i aktivnosti. Time se postiže učinak nadogradnje stečenog znanja, a didaktičko pomagalo se razvija i nadograđuje zajedno s djetetom.

Literatura

- Marinović, M. (2019). *Bloomova taksonomija*. Zagreb: Agencija za odgoj i obrazovanje. <https://www.azoo.hr/app/uploads/uvezeno/images/Marinovic.pdf>
- PISA. (2012). *Financijska pismenost*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja – PISA centar. https://mk0pisancvvcpcw453.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2018/05/IZVJESTAJ_PISA2012_Financijska_26_finn_2.pdf
- The Old Tortoise's Treasure Tales Erasmus + Application Form Call: 2018 KA2 – Cooperation for Innovation and the Exchange of Good Practices KA201 – Strategic Partnerships for school education (47–52). https://www.dropbox.com/s/rljpmrrtkcw76g/Call%202018%20KA2_KA201_A_5.01_EN_PROD%20%285%29.pdf?dl=0

Maja Lesinger
Prelog Town Library and Reading Room
Prelog, Croatia
Nataša Novak
Fijolica Kindergarten
Prelog, Croatia

QUIET BOOK AS A DIDACTIC AID FOR TEACHING FINANCIAL LITERACY TO PRESCHOOL CHILDREN³

Abstract: This paper describes the use of a quiet book as a didactic aid in teaching financial literacy to preschool children. A quiet or peaceful book is a set of pages made of fabric, filled with fun activities for children that offer more than just play and fun. Some of the most important skills developed through this product are: development of fine motor skills, hand-eye coordination, problem solving, development of imagination, attention, spatial manipulation, logical thinking, mathematical (numbers and counting) and creative skills. The course of creation and production of the didactic material and its practical use and adaptation for preschool age are based on the cooperation of two partner institutions: the library and the kindergarten that implement the project in their environment - the City of Prelog. All the activities and tasks that make up the didactic aid were designed by the project coordinators who combined the knowledge of a librarian and an educator in the best way. The children's age on which this project is focused makes it original in the County of Međimurje, but also in the Republic of Croatia. Namely, there are no similar financial literacy projects in the public institutions that have pre-schoolers and children of younger preschool age as their target group, so this overview of working with the mentioned didactic aid is completely unique. Financial literacy and financial education of individuals are relatively new concepts that mean a systematic and coordinated increase in knowledge and awareness of individuals about available financial products and services, management and planning of personal or family finances, the importance of savings and other similar financial concepts. In order to adequately protect individuals and raise the level of their financial literacy, it is necessary to establish and implement comprehensive financial education for individuals of all ages, from preschool children to the elderly. Since preschool children have a harder time acquiring abstract, complicated concepts and knowledge related to finance, the most effective way to teach them this knowledge is through gamification - learning through play. Therefore, a silent book can serve as a universal didactic aid that will introduce the child to the world of finance in a fun and easy way.

Keywords: quiet book, financial literacy, preschool age, project.

³ Financial literacy for preschool children is taught within the Erasmus + Project The Old Tortoise's Treasure Tales, which is run by Prelog Town Library with international educational partner institutions. The mentioned quiet book in the title is the final product of the project.